

Ekkista från 1200-talet

En ekkista tillverkad på 1200-talet finns även i kyrkan. Den är rikt utsmyckad i järmsmide. Det finns endast ett fåtal liknande kyrkkistor bevarade i Sverige.

En dörr från Mjälldrunga kyrka finns deponerad på Statens historiska museum i Stockholm och består av två ihopfalsade träplankor och är helt odekorerad.

År 1746 på Marie Besökelse dag den 2 juli besökte Carl von Linné kyrkan och noterar att "kvinnofolket brukte nu mera inga hattar, som tillförne..." och berättar vidare att "betesmarken var skallig och skoglös, full av ljung, och 1 aln höga enbuskar. De stora hedarna voro avbrända, att en och ljung måste vika för gräsväxten". Det var alltså kala marker som då mötte Linné.

Träskulptur föreställande den heliga Mikael från 1400-talets början

Interiör

Kyrkan renoverades flera gånger i början av 1800-talet. Vid en inventering 1829 var den färgrik invändigt och predikstolen målad ljusblå med förgyllda ramar. 1895-96 gjordes en genomgripande renovering då vapenhuset byggdes om, den gamla kyrkporten var i bruk till 1897 men såldes till en privatperson. 1904 orsakade ett jordskalv en bred spricka i absidvalvet.

En större renovering genomfördes 1938 då grunden förbättrades och nytt golv och innertak tillkom. Vapenhuset rustades upp och ny värme drogs in. Vid restaurering 2004 flyttades altartavlan till korets södra sida för att den inte skulle skymma absiden. Därmed kunde absiden framträda och förstärka kyrkans intakta medeltida form. Kyrkan är försedd med en piporgel, åtta stämmor, bygd 1956 av Tostareds orgelfabrik.

Text: Willy Haag Foto: Josefin Roos

2014

Svenska kyrkan

HERRLJUNGA PASTORAT

Stationsvägen 7

Ljung

tel. 0513-201 00

www.svenskakyrkan.se/herrljunga

LEADER
 SJUHÄRAD

Läs av den här QR-koden med din telefon så kan du lyssna på en ljudguide över Mjälldrunga kyrka

Mjälldrunga kyrka

Mjälldrunga kyrka har uppförts under den s k romanska perioden (1000-1100-talen). Den äldsta dateringen är från 1201 (virke i tornet har daterats genom dendrokronologisk undersökning) men det har funnits spår av s.k. murklackar i öppningen mellan koret och långhuset, i triumfbågens valvöppning, vilket skulle kunna indikera att kyrkan kan ha uppförts redan kring 1100-talets mitt.

En av gårdarna närmast kyrkan har i det äldsta kartmaterialet namnet Bosgården. Gårdar med detta namn tolkas vanligtvis som ett slags medeltida förvaltningsgårdar och det är möjligt att Mjälldrunga kyrka har bekostats av en storman som haft denna gård som sin huvudgård. En ytterligare indikation på att stormansintresse är de kalkmålingar som kyrkan försågs med i slutet på 1200-talet eller början av 1300-talet.

Så småningom blir Mjälldrunga annexförsamling till Eriksberg och förlorar i betydelse. Detta kan bero på digerdöden, reformationen eller på en långsam stagnation under slutet av medeltiden.

Kyrkan består av ett rektangulärt långhus, lägre och smalare kor med absid. I Västergötland finns flera bevarade absidkyrkor. Absidmotivets anses vilja framhäva betydelsen av att kyrkan ägde marken till kyrkogården och prästgården till skillnad från de kyrkor med rakt avslutat kor. Runt den ursprungliga sydporten finns en bevarad rundstavsomfattning av sandsten.

Kyrkan är tornlös. På kyrkogården finns en rödmålad klockstapel med två klockor, den äldsta stammar från medeltidens "sista dagar", alltså från 1400-talet eller tidigt 1500-tal och är enligt inskriptionen helgad åt Sankt Hippolytos, den mindre av klockorna är gjuten av Billsten i Skara 1791.

Kyrkan har behållit sin ursprungliga tidigmedeltida romanska planform. Den välbevarade furutakstolen bedöms vara från kyrkans ursprunglig.

Kalkmålningarna är troligen från 1200-talets senare hälft. Färgspår finns i absiden av Majestas Domini, en tronande Kristusbild, inom en mandorla omgiven av änglar som håller mandorlan. En liknande framställning finns bl. a. i Dädesjö kyrka.

Altartavlan

Interiör

Altaret är tillverkat av sten och kyrkan fick en ny altartavla vid renovering år 1736. Troligen är altaruppsatsen tillverkad för en större kyrka, då den egentligen är för stor för absiden i Mjälldrunga. De översta figurerna tangerar taket och man har t.o.m. gröpt ur putsen för att änglarna skall få plats.

Altaruppsatsen i kyrkan är utförd i trä och har åtta skulpterade figurer med den korsfäste Jesus som centralgestalt. Vid Jesu sidor står två figurer som kan vara Jesu moder Maria och Maria från Magdala. Överst på andra våningen står den uppståndne triumferande Kristus med segerfanan i en oval ram flankerad av två trumpetande änglar.

Predikostolen

Predikostolen är från 1600-talet och skänktes av Bryngel Håkansson (död 1692). Den ommålades 1776 och försågs med ljudtak under början av 1800-talet.

Läktarbröstningens utformning visar att läktaren tillkommit under 1600-talet. Vid okänt tillfälle har sydporten gjorts om till ett fönster. Porten flyttades då till den västra sidan av kyrkan. Nordsidan hade inga fönster under medeltiden men är nu försedd med tre fönster av varierande storlek. De tre rektangulära fönstren i västra delen av långhuset, varav två strax under takfoten, kan troligen dateras till medeltiden.

Dopfunten dateras till slutet av 1100-talet och består av cuppa (den övre skålformade delen av dopfunten) och fot, båda i sandsten.

Två träskulpturer från 1400-talets början finns i kyrkan. Den större antas föreställa Johannes döparen och är placeradden mindre den helige Mikael.

Dopfunten